

عنوان مقاله:

نقش تغییر شیوه های زمین داری دوره های قاجاریه و پهلوی در اضمحلال نوغانداری روستاهای گیلان و مازندران

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ روستا و روستانشینی در ایران و اسلام، دوره 1، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

نادیا ره - دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

سینا فروزش - گروه آموزشی تاریخ دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

خلاصه مقاله:

جغرافیای منحصر به فرد گیلان و مازندران بستری مناسب جهت پرورش توستان‌های وسیع و نوغانداری در ادوار تاریخی بوده است، به نحوی که نوغانداری، بخشی از اقتصاد معیشتی مردم گیلان و مازندران را شامل می‌شد. زمین‌های مرغوب زیر کشت توستان‌ها از دوره صفویه، به عنوان زمین‌های خالصه درآمد و بعدها نیز در اختیار حکومت‌های دیگر قرار گرفت. در دوره قاجاریه، با حفظ این سنت، با رقابت‌های داخلی و خارجی برای کسب منافع حاصل از ابریشم، شیوه خصوصی‌سازی افزوده شد. با روی کار آمدن حکومت پهلوی و اجرای سیاست‌های مدرنیزاسیون و اصلاحات ارضی، تغییرات بسیاری در شیوه زمین داری رخ داد. به نظر می‌رسد تغییرات حاصله، بر صنعت نوغان داری و وضعیت معیشت نوغان داران اثرگذار بوده است. مقاله پیش رو با روش تحقیق تاریخی و با رویکرد کیفی صورت پذیرفته است؛ گردآوری داده‌های مقاله، به روش تاریخی و اسنادی انجام و به شیوه توصیفی - تحلیلی نگارش شده است. مقاله حاضر در پی پاسخ به این پرسش اساسی است که چه عواملی موجب تغییر شیوه‌های زمین داری در دوره‌های قاجاریه و پهلوی شده و این عوامل چه تاثیری در ضعف و زوال نوغان داری گیلان و مازندران داشت؟ یافته‌های مقاله نشان می‌دهد؛ در پی تغییرات شیوه‌های زمین داری، روستاییان نوغان دار، در مرحله نخست کارگران زمین‌داران عمده و در مرحله دوم، کارگران کارخانه های صنعتی شدند. توستان‌ها در سیستم شرکت‌های سهامی عام و خاص، به شیوه صنعتی احداث شدند و خرده زمین‌داران، با شیوه سنتی نوغان داری، یارای رقابت با آن‌ها را نداشتند. در نتیجه تغییرات شیوه‌های زمین داری در دوره‌های قاجار و پهلوی، نوغان داری در روستاهای گیلان و مازندران مضمحل شد.

کلمات کلیدی:

ابریشم، شیوه های زمین داری، روستاهای گیلان و مازندران، قاجاریه، پهلوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1934774>

